

Ženský dvůr

text: Mariana Serranová Kamila Ženatá je osobnost několika životů – je výtvarnou umělkyní, píše a je skupinovou psychoterapeutkou. Autorka je kurátorka. Aktuální projekt *Ženský dvůr* témata a obory, jimiž se zabývá, propojuje. V dvoudílné instalaci v Malé pevnosti Terezín a v pražském DOXu inscenuje téma transgeneračního traumatického přenosu jako proces, jehož základem je paměť, identita, osud a kolektivní nevědomí.

foto: Petr Háj

Zatuhlé prádlo klátící se ve větru na otevřeném prostranství Ženského dvora v Terezíně uvádí návštěvníky do promyšlené dramaturgie stejnojmenného projektu. Scény v celách ukazují specifickou dynamiku našeho zpracovávání kolektivního traumatu války a útisku, šok se mění ve strnulost. Kamila Ženatá (*1953) sice vychází z osudů vlastní rodiny, ale její záběr je mnohem širší. Na místě, které je mementem lidské destruk-

tivity, ukazuje, že k pochopení míry postižení celé společnosti a jedince může vést jen dialog mezi minulostí a přítomností. Historie je v neustálém pohybu, přitom jsme ale uvízli někde uprostřed cesty rozjetého vlaku.

Ženský dvůr je ve své koncepci monumentální kalvárií o dvanácti zastaveních. Prostřednictvím metaforické řady místností odhaluje podprahové emocionální polohy, které zvolené téma předpokládá. Na praž-

ské výstavě jsou tyto symbolické motivy redukovány do pěti zastavení, na *Šedý pokoj*, *Stíny stínů*, *Prádlo*, *Sny* a *Oplakávání*. Jejich působivost stojí na kontrastu světla a tmy, statické monotónnosti a dynamiky světelných projekcí, zvukového a vizuálního. Kamila Ženatá shrnuje posttraumatické fáze, které předpokládají rekonstrukci předešlého: Strnutí emocí (*Šedý pokoj*), kompulzivní opakování a přetáčení, sdílení nevědomých obsahu prostřednictvím slov (*Sny*) a nakonec *Oplakávání*.

Zmeškané setkání

Trauma je Lacanovo „zmeškané setkání“ s realitou. Zmeškané, protože k němu nedojde, když se tak děje, individuum není v dané chvíli schopné vyložit si šok coby zkušenost. Jeho smysl může být vyložen pouze retrospektivně – k setkání dochází se zpožděním, k setkání dojde, ale zůstává zmeškané. Záleží na odhodlání jedince překročit stín traumatu a podpoře okolí, aby mohlo být interpretováno, sdíleno, diskutováno a kritizováno.

Galerijní prostředí tématu nijak neubírá na váze, oč více v DOXu chybí bezprostřednost site-specific gesta v historickém kontextu, o to více se zde téma otevírá nadčasovému rozměru kolektivní anamnézy a jejím dopadu na současnost. Syrovost symbolické

PRÁDLO / pohled do instalace na prostranství Ženského dvora, Terezín